

DARBININKAS

Katalikai turi suprasti, kad jų aukos ir pasidavimas dėl katalikų spaudos sustiprinimo bus malonesnis Dievui ir pačiai Bažnyčiai, ir žmonėms naudingesnis, negu pirkimas bažnytinę indų ir net negu bažnytinės apeigos. Pažinti to nesupras visi katalikai, mes negalime tikėtis sulaukti spaudos kuri atitiktų Katalikų Bažnyčios ritybei ir pajėgoms. Žmonių vadai, pirmiausia gi kunigai, turi skaityti tai savo didžiausiu uždaviniu.

Vyskupas Kilian.

Organas Amerikos Lietuvių
Byno Katalikų Buvimo
Jacapo Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
Užrašinėjas: K. VILKŠAS
Redaktorius: HUBATONIS
Metams \$4.00
Užrašinėjam \$2.00
DARBININKAS
866 Broadway, Boston 47, Mass.
Tel. South Boston 680.

VOL. IX, No. 12. ANTRADIENIS, 1924. Kaina 4 centai.

Darbas ir koperacija

SUMAZINO DARBUS.

NEW HAVEN, Ct. — New Haven geležinkelio kompanija įvedė penkių dienų savaitę. Tas liečia 4,500 darbininkų.

KIEK IŠLEIDO KELIAMS.

MADISON, Wis. — Wisconsin valstija perėjusiais metais kelių statymui ir taisymui išleido \$25,000,000.

SUSALO FARMERIS.

BENTON, Ill. — Antai vieškelio už 10 mailių nuo šio miesto susalo visame paviete žinomas fermeris Farland, 45 m. amžiaus.

NELAIME KASYKLOJ.

JOHNSTON City, Ill. — Eksplozijai ištikus kasykloj žuvo 37 darbininkai, šeši sunkiai sužeisti ir 8 lengviau sužeisti.

PERDAUG UNIVERSITETU.

BERLIN. — Freiburgo universiteto profesorius U. von Below nurodinėja, kad Vokietija turi perdaug universitetų. Dabar, sako jis, geresniuose universitetuose mokslievių skaičius didžiai sumažėjo, o antraeiliai tai dar labiau nukentėjo ir jie, sako profesorius, verčiau užsidarytų.

SUDEGĖ 129 AUTOMOBILIŲ.

LOGANSPOUT, Ind. — Sudėgė garadžius, kur buvo 129 automobiliai. Ir automobiliai sudegė. Nuostolių už \$250,000.

NEPERTRAUKE PAMOKSLO.

NEW ORLEANS, La. — Klebonui kun. Kelly besakant pamokslą užsidėgė klebonija. Tačiau kunigas nepertraukęs pamokslą jį tęsė ir baigė.

VISUOMENĖ ŽINOS.

LONDON. — Anglijos premieras McDonald pareiškė, kad santykiuose su užsienio valstybėmis nesilaikys slaptos diplomatijos. Visuomenė bus informuojama apie žygius su užsieniais. Apie ministerių kabineto nutarimus visuomenė taipgi žinos.

IGIJO DAUG NUOSAVYBĖS.

LYNN, Mass. — Prieš tris metus vietos žydai įsteigė kooperatyvišką duonos kepyklą. Dabar jų kooperacija pirklo nuosavybės už \$38,000. Nupirko bloką, ant kurio randasi penkios krautuvės ir keletas kitų namų. Kooperacija paims sau dvi krautuves. Vieta bus žymiai perdirbta, kad tikėtų duonos kepyklai ir krautuvei. Įstatys naujas mašinas ir kitus įtaisymus. Bus įtaisyta salės susirinkimams. Toji kooperacija bus žydų judėjimo centru.

PERKEITĖ VARDĄ.

MASKVA. — Paskelbta, kad bolševikų valdžia Petrogrado vardą perrainė. Pavadinio Leninograd.

PASMAUGĖ VADĄ.

MAYENCE, Vokietija. — Schlieht, kuris veikė už padalinimą Vokietijos, tapo nežinomy vyrų pasmaugtas. Į jo kūną pateko aštuonios kulkos.

PALAIDOJO.

MASKVA. — Pereitą nedėlią tapo palaidotas Rusijos diktatorius Nikolai Lenin. Laidotuvės buvo taip iškilmingos, kad ir carai būtų galėję tokių pavydėti. Buvo paskelbta, kad Lenin esąs vienas žmonių išganytojų.

GREIT PRIPAŽINS.

LONDON. — Anglijos naujasai ministerių kabinetas netrukus pripažins Sovietų Rusiją. Jau numatytas yra ir ambasadorius. Juo yra O'Grady. Jis apsiėmė ton vieton.

NESUSITARĖ.

INDIANAPOLIS. — Angliakasių ir geležinkeliečių unijų atstovai turėjo suvažiavimą. Tarėsi apie parėminą vieni kitų streiko metu. Buvo nurodyta, kad angliakasių streiko metu geležinkeliečiai gabenot streiklauižį iškastus anglis. Norėta susitarti, kad ateityje taip nebūtų, bet tokio susitarimo nepadarėta.

Suvažiavimas priėmė rezoliuciją, kurioje pripažįsta reikalą, kad visose tantose būtų agitacija už nusiginklavimą. Angliakasių unijų prezidentas Lewis nurodė delegatams, kad prieš jį varoma agitacija ir kad taip vadinamieji darbininkiški laikraščiai esą pilni metų ir šmeižti ant jo. Pavyzdžiui nurodė "Progressive Miner", plačiai skleidžiamas už pinigų nežinia iš kokių šaltinių gaunamus. Sakė, kad kapitalistai nei kuomet jo tiek nešmeižė, kaip tie "darbininkiški" laikraščiai.

BARBERIS AUGSTON VIETON.

LONDON. — Naujan Anglijos ministerių kabinetas imėna septyni angliakasiai ir vienas barberis. Barberis yra Skotijos pasekretorius.

NORĖS GERESNŲ IŠLYGŲ.

LONDON. — Naujasai Anglijos premieras McDonald bandys iš Amerikos išgauti geresnes išlygas skoloms atsisteisti.

PAKELE ALGAS.

Middlesex & Boston Railway kompanija pakėlė savo darbininkams algas. Pakėlė po 4c valandę.

Skandalas kilo viešumom

SKANDALAS AISKEJA.

WASHINGTON. — Jau senai buvo gandy apie tai, kad vidurinių reikalų sekretorius Fall išrandavojos valdžios žibalo versmės privatinėms kompanijoms. Tuo sekretoriumi buvo Fall. Jis sekretoriavo prie mirusiojo prez. Hughes.

Tas skandalas tik dabar viešumon teiškeltas. Dabar kapitalistų laikraščiai pilnai apie tai rašo. Pirmą rašė tik darbininkų laikraščiai.

Visą šitą suktybę susekė senatorius Borah. Jis tą paskelbė jau metai tam atgal. Žibalo versmės buvo išrandavotos Sinclair'ui. Neseniai įvedu važinėjosi Rusijon žibalo eksploatacijai reikalais. Spėjama, kad Fall gavo už šmugelį apie \$100,000.

Prezidentas Coolidge pasakė, kad nieko nepasigailės teisybės ieškodamas taimę gešefe.

Kapitalistas Sinclair dabar randasi Paryžiuje. Nuo saviškių jis gausa pranešimų apie iškilusį skandalą.

Prezidentas Coolidge pasakė, kad jam vice-prezidentaujant niekuomet šis klausimas nebuvo keltas sekretorių susirinkime. Šmugelis buvo padarytas pritariant laivyno departamentui ir Attorney-General. Todėl dabar netrukus turbūt iš kabineto šleks pora sekretorių su rįstu su šmugeliu. Sekr. Fall jau senti yra pasitraukęs. (Apie šį skandalą seniau buvo "Darbininke" rašyta).

NAUJAS KALEJIMAS.

Ant pagarsėjusios Bostono Deer salos bus įsteigtas naujas valstijinis kalėjimas. Valstija tą salą pirsks nuo Bostono miesto.

Ant šitos salos anomet buvo suvartyti bolševikai.

GAL PRISIDĖJO.

BERLIN. — Amerikos plieno pramonininkas Charles M. Schwab lankėsi Rhuro apskrityje, tarėsi su tenyškiais pramonininkais ir spėjama jis prie jų prisidėjo.

Darbininkams Domės!

Senai laukiama gerb. Kun. F. Kemšio parašyta darbininkų reikalais knyga, jau atspaudinta. Jos vardas:

"PRAMONINĖS DEMOKRATIJOS PAGRINDAI"

Veikalas turi 148 pusl. vidutinio didumo su popieros viršeliais. Kaina su prisiumtina 75c. Kurie yra užsirašę ir užsimokėję, gaus netrukus. Užsakydami adresuokite:

"DARBININKAS"
366 W. Broadway, South Boston, Mass.

ŽINIOS IS LIETUVOS.

1923 METŲ SPALIŲ M. 10 D. KLAIPĖDOS KRAŠTO PADARYTO GYVULIŲ SURASYMO DAVINIAI.

Dabartiniu surašymu suskaičiuota 34,075 arkliai. Laikotarpy nuo š. m. balandžio m. padaugėjo 831 arklių. Lyginant š. m. balandžio m. surašymą iki 3 metų arklių (įg. kumeliai) skaičius didesnis 979, 3 metų ir senesnių — 148 mažesnis.

Galvijų suskaičiuota 64,914. Atsižvelgiant į šio pavasario surašymą — galvijų mažiau 2,017. Žymiai sumažėjo iki 2 metų veršių ir jaunu galvijų (902) ir 2 metų ir senesnių karvių ir telyčių skaičius (1,135), šiam skaičiuje melžiamųjų karvių 224 mažiau.

Avių skaičius 35,313. Š. m. balandžio m. buvo 43,500 avių, mažiau 8,187. Sumažėjimas skaičiaus avių rudens metu aiškina jū išplovimu, ypač cirkų ūkininkų namų reikalingam.

Ši kartą klančių suskaičiuota 47,037. Tuo būdu parsielių ir paršių iki pusės metų prieš pereito surašymo priaugo 10,295 ir klančių pusės metų ir senesnių — 7,113 daugiau.

Ožkų ši kartą surašyta 3,893. Tuo būdu pavasario skaičių ožkų, kurių buvo 3,495, perviršijo 398.

Reikia pažymėti, kad skaičius gyvulių išskyrus galvijus, Klaipėdos krašte šiais metais perviršijo pereito meto skaičių gyvulių.

Galvijų pereitais 1922 m. buvo vidutiniai 66,727, šiais metais vidutiniai 65,923 št. Tuo būdu šiais metais sumažėjo 804 gyvuliams. Sulygindami rūšimis veršių ir jaunu galvijų iki 2 metų sumažėjo 1,026, su melžiamųjų skaičius 420 št.

Avių skaičius šiais metais 1.273 dienis; pereitais metais buvo 38,133, gi šiais metais 39.406.

Vidutinis 1922 metų skaičius klančių 86,582, g šiais jų skaičius padaugėjo 420 št.

Mariampolė. Gruodžio 13 ir 14 d. ča taip pat nežinomi asmenys ištepė antru kart net lietuvių kalba iškaabas. Pirmu kart jōs buvo išteptos spalvų 5 ir 6 d. milicijos įsakymu atšaitos, piktadariai susekti ir nubausti. Dabar pataisytos iškaabos vėl suteptos.

IS KLAIPĖDOS KRAŠTO.

(Eltos pranešimai)

KLAIPĖDA, XII—27. Pašalpos. Į Lietuviams Vokietijoje šelpti komitetą įrinkti nuo Maž. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus p. Ad. Braks, nuo Klaipėdos Moterų Draugijos p. l. Ašmonaitytė, nuo Maž. Laukininkų p. Jakušaitis, Didž. Laukininkų Susivienijimas ir Parkelių Draugija savo atstovus dar pasirinko. Pirmame Komiteto posėdyje sutarta kooperoti

komitetą krikščionių susivienijimo p. Kr. Lekša, toliau p. A. Baltrį ir spaudos atstovą. Komitetas pasiuntė pakvietimus į Didžiosios Lietuvos labdarinigas draugijas, kviesdamas organizuoti pašalpos rinkimą Didžiojoje Lietuvoje. Taip pat kreipsis ir į Amerikos Lietuvius.

Naujas laikraštis. Nuo Naujų Metų Klaipėdoje pradės eiti naujas lietuvių laikraštis "Lietuvos Keleivis."

Pašvitinys. Piliečiai džiaugiasi, susilaukę gerai sutvarkytos ir vedamos pašto įstaigos.

Raudondvaris. Ačiū sumanngai ir sąžiningai milicijos atstovų darbuotei, žmonės į miliciją čia jau nežūri, kaip į karo policiją, o žūri, kaip į rimtą teisingos, demokratingos valdžios atstovą, kurios visus įsakymus ir nustatymus norom vykdo.

Naktį iš lapkričio 21 į 22 d. čia visos ne lietuvių kalba iškaabos buvo išteptos. Krautuvininkai, protestuodami, padarė vienos dienos streiką ir krautuvės lapkričio 22 d. buvo uždarytos.

P A B A L T Ė.

Naujas teisingumo ministeris. E. Elsinkis, XII—31. Teisingumo ministeriu vietoj atstata tydinusiojo Akesson paskirtas vyriausiojo teismo narys Sopanen.

Suomijos prekybos sutartys.

E. Elsinkis, XII—31. — Prekybos sutartis tarp Suomijos ir Danijos ratifikuota 21 d., ir tą pat dieną pasirašyta sutartis su Islandija.

Kareivio išlaikymo išlaidos.

E. Ryga, XII—31. Latvių krašto apsaugos ministeris nutarė, kad 1924 m. sausio, vasario ir kovo mėnesi kareivio išlaikymo išlaidos neturi viršyti 35 latvių rublių (1,4 lat.) kasdien.

Nori steigti Latvijoje Banką.

E. Ryga, XII—31. Čekoslovakų pramonininkų grupė pradėjo derybas su Latvijos vyriausybe ir vietiniais pirkliais dėl atidarymo Latvijoje banko, kurio pagrindinis kapitalas būtų visų Latvijoje esančių bankų kapitalus, sudėtos drauge. Čekoslovakai randa, kad Latvijoje sąlygos banko operacijoms labai palankios.

Šiemet gruodžio 31 d. snėjo treči operos gyvavimo metais. Sukaktuvėms paminėti pastatyta pirmutinė repertuaro operą "Traviata."

Per tris gyvavimo metus operą pasirodė esanti mūsų visuomenėi labai pribrendusi, reikalinga. Tai nebavo tušciais padaras, skirtas skursti ir nykti tai buvo vežlus augimui, kuriam skirta augti, vystytis. Tai mūsų.

Faktinai ir opera gimusi ten si feniksas is Medūzų galvos ir nustebinusi pradžioj visu savo gyvumu ir grakštumu, vėliau tarsi pribleso, stabtelėjo. Pirmus metus ji turėjo berods tris premjeras, antrus — 2, o trečiuosius — nei vienos.

Tuo tarpu tam yra gana rimtų išorės ir vidaus kliūčių, kurios kol kas sunkiai yra nureikiamos. Reikia manyti, jog anksčiau ar vėliau tos kliūtys bus įveiktos ir mūsų opera suklestės nauju gražumu. Iš tų kliūčių paminėtinos: operos bindžetas, teatro nepabaigtas remontas, režisūros stoka, ir neveiklumas dirigentų mažas skaičius (vienas) ir kit. Tai tarsi ir eilė uždavinių, kurie tenka trumpiausiu laikų operai išspręsti.

Savo trumpo gyvavimo metu mūsų opera muzikaliu ir ypą vokaliu atžvilgiu yra pasiekusi labai aukšto laipsnio. Ji savo scenoj yra davusi mums aukštus dainos ir scenos meno pavyzdžius — pirmiausia K. Petrauską, toliau — A. Sodeiką, P. Oleką, Grigaitienę ir kitus. Jeigu Petrauską ne mūsų opera pagimdė ir išugdė (išėjo atvirksčiai), tai jai opera padėdė, tai jau Oleka, Sodeika ir kiti yra jau grynai mūsų operos auklėtiniai. Ir dabar apie operą pamąžu spiečias jaunus mūsų dainos jėgos — p. l. R. Kauskaitė, p. Pecenė, S. Sodeika, Vemevičaitė Katelė, Prozorovas ir kiti. Kita jaunai dainininkų ir muzikų eilė tebesimoko dar muzikos mokykloj. Žodžiu, opera daros dainos ir muzikos meno centrū ir židinū.

Dabar yra ne lengviausias operos gyvavimo metas. Reikia manyti, jog pasitaikę jū kely sunkumai, gi garbinę galės ir drąsiai kovoti su laisva veikėjim. Prekybos līg.

Palinkėjime jai tikriausia pasisekimo ir ilgaiasiu metu! ("Lietuva")

LIETUVŲ ŽEMELAPIS PASAULINIAJE ATLAISE.

Vokiečių geografijos įstaiga "Justus Perthes" Gethoje yra pasiryžusi išleisti jubiliejinį Stillerio vardo geografijos atlasą, kuris pasaulio kraštų kalbomis. Dr. Haack to atlaso vadovė prašė mūsų krašto apsaugos Ministerijos atstovų Lietuvos žemėlapi su tikrais lietuviškais vietų vardais. Tiems vardams patikrinti 1923 m. galė buvo sudaryta komisija iš trijų ministerijų atstovų: Sveikimo Ministerijos — prof. K. Būga, Žemės ūkio ir V. T. Ministerijos — prof. P. Matulionis ir Krašto Aps. Ministerijos — majoras J. M. Laurinaitis. Ši komisija parinko P. Matulionio Lietuvos žemėlapi pataisė arti 30 vardu. Pataisę kalbos ir sienu (Ged. staba) atžvilgiu žemėlapi, Mokslo Skyrius jau yra nusprendęs minėtajai įstaigai. Tai pirmas Lietuvos žemėlapis grynais lietuviškais vardais pasauliniame atlaise.

DARBININKAS

(THE WORKER)
Published every TUESDAY, THURSDAY and SATURDAY
— by —
SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN B. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass.
under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918.
SUBSCRIPTION RATES:
Early \$1.50
Boston and suburbs \$5.00
Foreign countries yearly \$5.00

Lietuvos Biudžetas 1924 Metams

Smagu yra pastebėti jog šių metų mūsų Respublikos biudžetas yra pirmasis iš anksto Seimo priimtas biudžetas. Juk hgiol mūsų valstybės biudžetai būdavo tvirtinami jau baigiant juos vykinti, gale metų. Dabar-gi jau pasivijome šiūm atžvilgiu senas ir gerai sutvarkytas valstybes.

Šių 1924 m. Lietuvos biudžetą numatyta 202 milijonų litų pajamų ir 195 milijonai išlaidų. Taigi perteklius yra apie 7 milijonus litų, kurie eis valdininkų algoms pakelti.

Atskiriomis įstaigomis biudžeto išlaidos skirstosi taip:	
Ministerių Kabineto išlaidoms	761,200 "
Krašto Apsaugos Ministerijai apie	42,000,000 "
Respublikos Prezidento išlaidoms	215,150 litų
Seimo išlaidoms	1,182,360 "
Vidaus Reikalų Ministerijai	10,129,486 "
Teisingumo Ministerijai	5,438,200 "
Užsienio Reikalų Ministerijai	3,410,400 "
Žydų Reikalų ministeriui	11,800 "
Gudų Reikalų ministeriui	11,800 "
Valstybės Kontrolėi	714,708 "
Statymo Ministerijai	18,355,758 "
Finansų, Prek. ir Prap. Ministerijai	15,525,417 "
Žemės ūkio ir Valst. Turty Ministerijai	12,202,126 "
Susisiekimo Ministerijai	35,454,387 "
Klaipėdos uosto išlaidymui	1,763,500 "

Tenka pasidžiaugti jog šių metų Lietuvos biudžetas subalansuotas be deficito. O tai pavyksta tik nedaugeliui geriausia valstybių valstybių. Šiaip jau, po Didžiojo Karo diduma kraštų vis dar lenda į skolas ir neįstengia išlaidų padengti savo pajamomis.

Linksmantis ženklas yra ir tai kad šių metų biudžetas jau gerokai prisiartinio prie sveiko normalumo. Juk nepriklausomybės pradžioje tekdavo net 50 ar 60 nuosimčių išleisti vien krašto apsaugai. 1923 m. Krašto Apsaugos Ministerijai išleista, rodos, apie 35 nuosimčių visų išlaidų, gi 1924 m. šitam tikslui teks tiksliai 26 nuosimčiai; ir šis nuosimtis dar perdidelis, bet jis jau labai artimas paprastai normai. Mes stovėjome už tai, kad Krašto Apsaugos Ministerijai nebūt išleidžiama daugiau 15 nuosimčių visų valstybės išlaidų, vienok šiais laikais, kol priešas mūsų palangėje peili galanda, mums nelabai drasu už savo nuomonę agituoti. Juk ir pacifistai būdami, o priešui užpulti privalome gintis kaip narsūs liūtai.

DAUGIAU ŪKIO REIKALAMS.

Krašto apsaugai išleisti pinigai, it balon įmesti, jokios ekonominės naudos neneša. Jie bet-gi sergsti krašto sienas, be ko jokia ekonomija būtų nebegalima, bent dabartiniais militarizmo laikais.

Sumažėjus krašto apsaugos išlaidoms, labai padidėjo išlaidos ūkio reikalams. Naujų geležkelių tiesimui paskirta apie 25 milijonų litų, žemės reformai ir jos kultūrai kelti — apie 5 milijonų litų. Šitos ir panašios išlaidos netolimoje ateityje pavirs į gėrybę pelną visai tautai ir pačiai valdžiai. Tad tokios rūšies išlaidoms nereikia gailėtis jokių sumų; jos rengia kraštui šviesų ateitį. Juk pratinamas geležkelio nuo Amalių per Telšius į Kretingą-Klaipėdą atgaivins visą sustingusią žemaitiją, padidins jos turtus ir nuosavų uostą, turės nepaprastos reikšmės viso Lietuvos ūkiui, kultūrai ir net karo strategijai.

SKOLOS IR METALINIAI PINIGAI.

Gera yra, kad valstybės išlaidų biudžetui įrašė ir skolų bei nuosimčių išmokėjimą, nes tai didius valdžiai pasitikėjimą namie ir svetur. Juk dabar daugelis valstybių tik ir galvoja kaip išmokėti ir nemokėjus skolų bei palūkanų. Bet Lietuvos Respublika įsijaučia esanti tiek stipra, jog neįveikia su savo skolininkais teisingai atstovauti.

Didžiol Lietuva apyvarton teleišką vien popierinius pinigus. Dabar-gi sumanyta išleisti ir metalinių pinigų. Pradka bus išleista art 5 milijonų litų vertės amulkiųjų nepilnavertųjų sidabrinų bei vario-nikelio pinigų. Vėliau-gi manoma leisti apyvarton ir pilnavertųjų aukso pinigų. Mūsų žmonės labai mėg-

stamantys. Tad šie pinigai pasirodys kaip labai naudingas reikalingas ir liukame svarbūs. Reikės juos išleisti: "Itai, pašalinti, bolševikai ir lenkai ligidodę Lietuvai visus ūkinius gėrybes ir litanijas, o čia braš sidabriniai ir aukso pinigai jau pakuteno mūsų delnus. Kol tokių pinigų ir raginto pieno bus, tol Lietuva napsačius! O jūs galbūt sau giedoti nors ir Dovydo psalmes."

ŽMONIŲ SVIETIMUI LABAI MAŠA.

Suradę Lietuvos biudžetą daug gerų pusių, pameton ten ir tušų silpnųbių. Stambiausiai jo silpnybė — permaža suma švietimo reikalams. 2 milijonų tautos mokykloms surasta vos 18 milijonų litų. Juk tai tik 9 nuosimčiai visų valdžios išlaidų. Tai jau perdidelis nenormalumas. Vidutinišiais laikais krašto švietimui reiktų duoti nuo 18 iki 25 nuosimčių visų valstybės išlaidų. Dabar-gi, kai diduma mokyklų sukurta ir nepakendamas bėgkies, senųjų užlaikymui ir naujų statymui visai būtų pravartu 50 milijonų litų. O kur-gi mūsų mokyklos taip reikalingos biednuomenės vaikams? Čekai savo amatų mokyklose turi 200,000 mokinių. Jei norėjime kultūringus čekus vyti, tai mūsų skaitlini reikės turėti apie 30,000 mokinių visose specialinėse Lietuvos mokyklose. O kur-gi dabar tos mokyklos? Ar jau pradėta jos rengti? Ar paskirta tam reikalingų pinigų?

Seime ir spaudoje partijos karštai ginčijosi dėl mažiausių dalykėlių, dėl kelių tikstančių litų vienon ar kiton pusėn. Bet apie svarbiausius klausimus: priverstinį ir nemokamą mokslą, amatų mokyklas etc. prasitarė tik šiaip sau EN PASSANT, kad netylėjus. Iš to aiškėja, jog plačių pažvalgių ir toli matančių kultūrininkų Lietuvoje labai maža, o jeigu jų ir yra — tai jie pasivistai, nemėgstą ką nors naujo pradėti. O labai gaila! Juk kuo mokytesni būsim ir kuo mūsų mokslas bus vispusiškesnis, apimtas visos gyvenimo (materialio ir dvasinio) srities, tuo būsim galingesni, atsparesni, tuo greičiau sujungsime visas Lietuvos dalis. Turty ir tautinės galybės atžvilgiu mokyklų darbas yra daug tikresnis, negu pulkų ir batalionų. O kaip maža mūsų brolių šių mintį įvertina. Jiems gal visai nesvarbu, kad latvių universitetas keturis kartus didesnis už mūsų, kad Vilniaus lenkiškas universitetas turi du kartus daugiau lenkų negu kauniškas lietuvių. Turbut vis dar pasitikima p. Slezevičiaus šakėmis priešą nugalėti.

Tad mūsų nusimanytų, didžiausia valstybės biudžeto silpnybė — tai tie 18 milijonų vieton 35-50 milijonų litų švietimo reikalams, kurie didintų tautos TIKRAJĄ garbę ir TIKRAJĄ galybę.

KULTūros VAJUS MARŠRUTAS.

Apšvietos reikalais gerbi. kun. J. Daknys, svečias iš Lietuvos, gabus kalbėtojas, laikys su prakalbomis šias kolonijas:

- Sausio 30 d. Forest City, Pa.
- Vasario 3 d. Scranton, Pa. kun. Lopatas par. po sumos.
- Vasario 3 d. Scranton, Pa. kun. Kuro parap. vakare.
- Vasario 6 d. Sugar Notch, Pa.
- Vasario 8 d. Minersville, Pa.
- Vasario 10 d. Pittston, Pa. vakare.
- Vasario 10 d. Dureya, Pa.
- Vasario 12 d. Inkerman, Pa.
- Vasario 14 d. Exeter Boro, Pa.
- Vasario 17 d. Wilkes-Barre, Pa. po sumos.
- Vasario 17 d. Kingston, Pa. vakare.
- Vasario 19 d. Luzerne, Pa.
- Vasario 22 d. Plymouth, Pa.
- Vasario 24 d. Shenandoah, Pa.
- Vasario 24 d. Mahanoy City, Pa.
- Vasario 25 d. Shamokin, Pa.
- Vasario 27 d. Mt. Carmel, Pa.
- Vasario 29 d. Freeland, Pa.
- Vasario 30 d. Hazleton, Pa.
- Kovo 2 d. Minersville, Pa.
- Kovo 2 d. St. Claire, Pa.
- Kovo 3 d. Girardville, Pa.
- Kovo 4 d. New Philadelphia, Pa.
- Kovo 5 d. Frankville, Pa.
- Kovo 6 d. Gilberton, Pa.
- Kovo 8 d. Coaldale, Pa.
- Kovo 27 d. Tamaqua, Pa.
- Kovo 8 d. Easton, Pa. po su.
- Kovo 9 d. Reading Pa.
- Kun. B. Bunkas,

VALSTYBĖS PAJAMOS BEI IŠLAIDOS LAPKRIČIO MĖNĖSI.

Lapkričio mėn. valstybės pajamos siekė 1-6,851,000 lit., o išlaidos 13,592,000 lit. Per pirmuosius 8 m. 11 mėnesių pajamų turėta 146,246,900 lit., o išlaidų 142,941,100 lit. Reikia 1923 m. pajamų biudžetą įvykdyti viso 73,6 auro, o išlaidų 71,9 moš.

DOVANOS, DOVANOS! KAM GI JŲ NENOBTŲ UŽSIRAITK "DARBININKA" IR JAS GAUSI.

SVĖKATOS DALYKAI

PLAUČIŲ UŽDEGIMAS.

Staigiai susirgus, kada jaučiasi šaltis arba tuoj karštis uždega, burna parausta, kvėpuoti sunku, krūtinėj skausmas, tai jau tikras ženklas kad plaučių uždegimu serga. Kadangi yra labai pavojinga liga, tai tuoj turi kreiptis prie gydytojo pagalbos. Plaučių uždegimu sergantys pradeda diuug seilioti, tesiančioms ir raudonoms seilėms (mašytoms su krauju). Labai sunku kvėpuoti ir jeigu negali gulėti ramiai, tad pafartina peduškoms apkamšius pavelyti ligoniui sėdėti. Kartais klejoja, tad reikia prižiūrėti kad nelaimė neatsitiktų. Karštis paprastai mainosi, gal ir didinasi iki 7 ar 9 dienai (vadinama kriuz) ir jeigu ligonis pergali šį kriuzį, pavojaus jau nėra ir tuoj matosi grynimas sveikaton.

Zinogui susirgusiam plaučių uždegimu turi tuoj gulėti ramiai vėdinam kambary kur nesi-randa jokių nereikalingų už-dangalų, kuriose ligos gema-lai galėtų užsilaikyti ir kreip-tis gydytojaus pagalbos. Seilės ir t. t. turi būti po uždangalu laikomos ir tuoj sudeginamos. Kadangi ši liga taip pavojin-ga ir limpanti, ligonio prižiū-rėtojas privalo bebūnant kam-barin dėti aprėdą kurį ga-lėtų lengvai nusimesti einant iš to kambario prie Seimynos, ir būtinai nusiplauti rankas. In-dai ir stotkos ligoniui privalo būti atskiros ir plaujamos atskirai.

APSISAUGOJIMAS NUO ŠALČIŲ.

Atsiminkime kad paprastai šalčiai yra užkrečiamieji. Gema-lai šalčio gan veikūs ir tik ga-vys progą greit platinasi, bet daugelyje atsitikimų šie gema-lai būty per niek, jeigu tik iš-anksto aplinkybės būty geriausios prižiūrimos. Štai paprastos ap-linkybės kurias turime omeny-ti.

1. Nosyje ar gerklėje užse-nėjusios ligos.
 2. Nusilpėjimas paprastai nuo ligų, girtuokliavimo, per-sidirbimo, prasto maisto ir ne-damiojojimio.
 3. Utnus persidirbimas ar su-šlapimas ypatingai kojas ar perlungvai apsidėdymas.
 4. Vidurių uždeidimas ar už-kietėjimas.
 5. Prastas vėdinimas kamba-rių ar net ir per didelis užsi-sėdėjimas nevedintuose kamba-riuose.
- Turint kokį nors užsienėju-sį nesmagumą privalome tuoj kreiptis gydytojaus pagalbos. Sergekūnės patarimų pusegyd-tojų ar tokių, kurie save aug-štinais gydytojaus.
- Laikykimės nuosakumo kas-link valgio, pailsio ir miego, ir kiek galint praleiskime laiką tyram ore.
- Vėdinkime kambarius ir daibvities nuolat.
- Kiek galint, užlaikykime ko-jas sausai ir šiltai.

SVĖKATOS PATARIMAI.

Daugelis influenzos arba plaučių uždegima apsilpninti. Ka tik pasykeles turi kaip ligai galima pasilikti ant švie-žio oro šiltai, bet ne peršiltai apsierengęs. Langus laikyti nu-loistus nuo vėsaus ir pakeltus nuo apatios košname kambari-je, ypatingai miegamioje kam-bario. Vakarinis ir lytingas o-ras taip reikalingas kaip gra-zus oras per dienas, ir todėl ne-nuleisk langus nakčiai arba kuomet lyja.

Ypatos, kurių sveikata arba stiprumas priklauso neturi pa-

tikėti ant vieno vaistų. Geras Seimynos, kuri buvo jų savi-valgis daug geresnis, ir turi nūnu. "Porto Rico"je yra maža kliša labai aukštai išlavintų turtingų žmonių. Bet didžia-ma gyventojų yra labai biedna ir be apšvietimo."

Būtinai reikia reguleriškai valgyti, Patartina gerti stik-lėlį pieno su šmoteliu duonos su sviestu arba uogų kisieliu tarp valgio. Pienas geriausias maistas sveikatai.

Maistą gerai ir išpalengvo kraintyk.

DR. K. PAKŠTO PRAKALBOS.

Vasario 3 d. — Providence, R. I. — Kultūros Vajus.
Vasario 10 d. — Lawrence, Mass. — Kultūrinės misijos.
Vasario 17 d. — Worcester, Mass. — Tautos šventė.
Vasario 21 d. — Lawrence, Mass. — Kultūrinės misijos.
Vasario 24 d. — So. Boston, Mass. — Kultūros Vajus.
Kovo 2 d. — Brighton, Mass. — L. D. K. S.

VAIKŲ LIKIMAS PORTO RICO'JE.

Apleisti vaikai randasi ne iš-imtinai nuo karo nukentėju-siuose kraštuose Europoje. Ne-senai raportas iš Šv. Valsčių Darbo Departamento Vajų Biuro palietė vajų padėti Porto Rico saloje, ir tame praneši-me yra paskikinta nelaimingas likimas apleistų vaikėlių, kurių skaitlius pasiekė 20,000

Raportas sako:
"Čia yra labai daug vaikų, kurie neturėdami namų, tar-nauja privačiose Seimynose. Beveik kiekviename name ran-dame tokių tarnų, nes tikrai at-likdami tokį darbą vaikai gali išvengti bado mirimą.

"Paprastai, Porto Rico's po-nios niekuomet neišsina pirkti sau ką nors, ir jeigu neturi tarno tai visuomet vienas iš jų nelaimingų vaikų tą darbą joms atlieka. Kadangi sunku laikyti maistą namuose del karšto klimato, Seimininkės perka tik tiek maisto kiek pa-kaks vienam valgytiui, todėl reikia tankiai pirkti. Apart to, šitie tarnai dar turi prižiūrėti Seimynos vaikus ir beveik nie-kuomet patys negauna jokio mokslo. Kuomet jie užauga, jiems atlyginimas būna moka-mas, arba jie apleidžia tuos na-mus ir įgija savo vietą, arba se-ka tarnu per visą savo amžių.

"Ši sistema dalinai yra pa-sekmės perėjimo iš vergijos, kuri buvo Porto Rico'je panai-kinata 1873 m. Šis vergijos pa-naikinimas buvo padarytas per-prašymą pačių Porto Rico'ie-čių. Jokios kovos nebuvo. Daugelis buvusių vergų pasiliko ir tėsė savo gyvenimą tais pačiais koliais koliais jieėjo prieš liuosybės gavimą. Ir jų vaikai užaugo liuosai prikriti prie tos

366 B'way, So. Boston, Mass.

NEPAPRASTAS NUPIGINIMAS

ALBUMAS yra didelio for-mato knyga. Turi 495 pusl., 288 pusl. su paveiksiais Lietu-vos veikėjų, grupių, partijų grupių, namų ir t. t. Likusi-dalis albumo yra užimta bijo-grafijomis Lietuvos veikėjų. Kiekvienas lietuvis privalo nusipirkti Lietuvos Albumą, kurį gana daug nupiginome. Duodame daug kiekvienam lie-tuvini jį išgyti. Seniau tasai albumas parduodavo po 5 dol., dabar gi po vaina tikrai \$3.50, kas yra nepaprastas "bargain."

Kurie norite tą knygą isigy-ti kreipkitės tuojau pas

"DARBININKAS"
366 B'way, So. Boston, Mass.

BALTUOS-AMERIKOS

BLINJA 9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI LIETUVA

KELIONĖ PER HAMBURGĄ PILIAJĄ ARBA LIEPJOJĄ

VAZIUOKIT VISI PARANKIU IR TIESIU KELIU

Lietuviai važiuoja į Piliąją Apleiklia Lenkų Juostą (Koridorį) VISA TREČIA KLESA PADALINTA 1 kambarius ant 2-ju, 4-rių ir 8-rių lovų.

S. S. ESTONIA Vasario 27
S. S. LITVANIA Kovo 10

Trečios klasės kainos 1:
HAMBURGAS \$102.50 — PILIJA \$106.50 —
LIEPJOJAS IR MEMELIS \$107.00.
Detal laiv. ir bilietų kreipkitės prie savo agentų

"DARBININKO" 1924-TŲ METŲ KALENDORIUS.

"Darbininko" Kalendaris atnaujino savo metines pre-numeratas už "D." gruodžio Sekančią savaitę bus išstun-tinatas L. D. K. S. kuopoms. Kuopų sekretoriams, L. D. K. S. užsimokėjusieji nariai turi teisės reikalauti kalen-doriaus pas kuopos sekreto-rių. Kurie sekretoriai kalen-dorių negautų, tai lai prane-ža Centro raštinei ir tuojau bus pasiusta. Neužsimokėję nariai, lai pasiakubina užsi-mokėti ir tuojau mes pasi-kuomet lyja.

Ypatos, kurių sveikata arba stiprumas priklauso neturi pa-

atnaujino savo metines pre-numeratas už "D." gruodžio Sekančią savaitę bus išstun-tinatas L. D. K. S. kuopoms. Kuopų sekretoriams, L. D. K. S. užsimokėjusieji nariai turi teisės reikalauti kalen-doriaus pas kuopos sekreto-rių. Kurie sekretoriai kalen-dorių negautų, tai lai prane-ža Centro raštinei ir tuojau bus pasiusta. Neužsimokėję nariai, lai pasiakubina užsi-mokėti ir tuojau mes pasi-kuomet lyja.

Agentams už kalendariaus pardavinėjimą duosime 25%. Kurie jų mano parduoti, lai atsišaukinį

"DARBININKAS,"
366 B'way, So. Boston, Mass.

Frankas Jurgis Stukas, vice-
— A. Kunigskis, prot. rašt.
— Marijona Jankauskienė, fin.
— Kazys Beels, kasininkas —
— Minstienė, kasos glob. — A.
— Jekienė ir Juozas Stagnūnas,
— Jekienė — P. Debešis. Visa
— yba iš gubausių ir rimčiųsių
— irrinkta, nėra abejonės, kad
— yna pasekmės bus geros.
— plur trumpoj savo kalboje
— aniai apibūgo knygyno reika-
— vjetės atstovus i savo draugi-
— parėjusius nušviesti dalyka,
— tėti kad jau beveik viskas
— ama sutvarkyti. Trumpoji
— ty bus gautinai viskas sutvar-
— ta ir bus atspausdinta tam tin-
— maso kortos del karių. Knyg-
— narystės mokesnis 25c. i 3 mē-
— nesy arba \$1.00 i metus. Galės
— tarti knygas velti. Todel is-
— karto visi atstovai praneškite ir
— praneškite kas turi knygu pau-
— moti del knygyno ar draugijos ar-
— ba pavieniai nariu. Visų prašome
— kam yra nuleikamų naudingų kny-
— gų paaukoti knygynui. Kas
— nežino kada jas priims, praneškite
— draugijoms kur atstovai paims ir
— pristatys i knygyną. Knygyno va-
— landos galutinai nusistatytos, bet
— knygus, Pijūšas Janušaitis beveik
— visus vakarus ten randasi. Susi-
— rinkimai bus laikomi kol kas kas
— pirmas ir trečias penktadienis mė-
— nesio ir visi yra kviečiami atsilan-
— kyti kaip atstovai taip ir visi pa-
— taliniai kaimo svečiai. Susirinkimai
— bus laikomi knygyno kambaryje
— 67, St. Superior Ave.

P. Glu-nė

WESTFIELD, MASS.

Pas mus galima sakyti nieko ne-
veikiamo, kad rodo niekam nėra
reikėti. Ar išties ir nieko nėra?
Ne, išties yra, ir jaunimo daug
ir gabrū būta jaunūnių, kad im-
tis. Dėja, kad nesinteruojas
niekuom, vien tik ant kampų pa-
stumdėti, kanulais palosti.
Tas pats ir su senesniais. Buvo ir
Draugijų Sąryšis sutvertas; per
metus laiko nesugebėjo susirinki-
mo susaukti. O jau šiais metais,
tai nei negirdėti apie sąryšį. Mat
valdyba neturi laiko, reikia eiga-
retais lošti.

Vytauto Generolas No. 1.

MONTELELO, MASS.

Katalikų veikimas čionai nieka-
dos neapsistoja, vis juda, kruta,
kaip jauni, taip ir seni. Čionai ne-
nustojančiai veikia katalikiškiems
reikalams. Montelliečiai pradeda
išsijot (atsiskirti), katrie susipra-
tę, tai eina po tiesiai, palieka kai-
riuosius. Čia paduosiu vieną nu-
veikimą susirinkimui. 10 d. sausio š.
m. lietuvių piliečiai, tai yra kata-
likai, kurie auri savo kliba, var-
das šio klibo tai Franklin Kliu-
bas. Šin kliban priguli visi rim-
ciausi katalikai, taip-gi ir valdyba
yra katalikų. Surengė vakariene
del pasikalbėjimo. Sumanė pas-
kviesti miesto majorą ir kitus mies-
to valdybos narius. Buvo užkvie-
ti ir kiti svečiai: gerb. kleb. kun.
K. Urbonavičius, So. Bostono kle-
bonas, kun. V. Tashanas, Nor-
wood'o klebonas, advokatas Ver-
večka, kuris čionai lietuviams yra
žinomas. Buvo visi Montello's
bismieriai, taip-gi buvo sukviešti
visi rimčiausi ir geriausi Montello's
katalikų veikėjai. Šioji vakariene
montelliečiams bus ant ilgo atme-
nama, užta kad buvo skaitlinga
ir puikiai viskas sutvarkyta. Tas
darbas buvo atliktas, tas vakarie-
nės sutvarkymai ir papuošimai tai
kelis piliečių narių: pirm. Antano
Tanjko ir panelės Onos Kašėtai-
tės. Nebuvo gėdos užprašyti sve-
tintųjų, čionai svetintųjų
kyse pasirodė viskas tvarkoj.
Net kai minėjau, Afrikos arba
trečiojo pusekėjų buvo atėjo ir
nubėjo kad katalikai gali viską
bandagiai ir tvarkoj nuveikti.

Dabar parašysiu apie Montello's
bismierius, kurie nori padaryti kai-
kintą kę nors veikla, tai ir anie
pradeda, bet kur tau su monkešijis yra tautos, kilmės, visai nepa-

galva, o beždionės protų kę anie
nuveiks. Rengia ir anie tokių va-
kara, paradija mas-mitingu, ir-gi
užprašo miesto majorą ir senato-
rių, net užprašo radikalų organi-
zatorių. Tas buvo rengiamas ant
20 d. sausio, vadinamam tautiškam
nami. Bismieriai nedrįso vest ma-
oro, tai pasamds sandarietį knipo
taing. Čion buvo juoka. Pas ka-
talikus kai atėjo majoras ir kiti
svečiai, tai buvusi salė atsis-
toje ir priėmė kai svečius, o čionai
kai majoras ėjo, tai pamatė, kad
visi sėdi. Turėjo pamistyt, kad
turbūt uodeguoti sėdi, kad nesika-
lia, tad nieko ir nekalbėjo. Majo-
ras pasakė, kad neturįs laiko.

Organizacijų veikimai.

Moterys sąjungietės buvo suren-
gę vakarą. Lošė teatrą. Viskas
puikiai pavyko. Vyčiai buvo su-
rengę pramogą, taip-pat pavyko.
L. D. K. S. žada teipgi nepasifikt
ir rengt vakarų šlokių toki. Šv.
Kazimiero draugija teip-gi ten-
gia puikų teatrą 22 d. sausio š. m.
Šv. Monikos dr. ja turėjo puikų pa-
tvarkimą žmonių 20 d. sausio. Ga-
na buvo puikus vakaras, buvo sve-
tųjų, Dr. Landžius iš So. Bostono
ir Giedriniųkų pirmininkas iš
Worcester'io. Buvo puikus vaka-
ras.

Darbai suvisai sumažėjo, iš ki-
tur patartina nevažiuoti. Kita
naujiena, tai vienas iš Tautiško
Namo direktorių Potkon pasisveči-
kino su savo žmona labai skaniai,
kveše per galvą. Na, kokia ap-
švieta, tokis ir darbas. Angliški
laikraščiai daug aprašė. Bolševi-
kai Montelloj' nemanio ilgai gy-
vuot. Mat pradeda nykt kai tara-
konai. Kas pastebėjo "Laisvęj"
apie vakariene Franklin klibo,
tai tas aniem patiem suikin klū-
va. Mat anie padarė kai keturko-
jai.

Montelliečiai D. S.

DAYTON, OHIO.

Ištautėjimas.

Čia augas jaunimas Amerikoj,
bent žymi jo dalis, yra apimta iš-
tautėjimo epidemijos. Pravar-
tų šitą reiškinį plačiau ir nuodugniau
pagvildinti. Kaip tyčia, šitas
taip laabi svarbus ir gyvas dienos
klausias mūsų spaudoje yra la-
bai mažai liečiamas, o jeigu kame
nors užsimenama, tai tik pažymi-
ma patį nutautimo reiškinį, visai
nesigilinant kodėl taip yra ir
turtų šitai būti. Čia angančio
aunimo nutautėjimo klausime mes
lietuviu turime daugias paagvo-
ti nei bet kuriose kituose klauši-
mose. Daugeis net rimtų žmo-
nių męsta iškreikšti kad lietuvių
čia angančio jaunimo galutinas
nutautėjimas tai esąs tik laiko
klausias. Galima sau lengvai i-
sivaizdinti kad gyvena svetintau-
čiai. Prancėj, mat supranužėję,
Vokietijoj — suvokietėję. Mat
čia yra senos ir aukštai kultūrin-
gos tautos, turinčios savo tautinę
istoriją, kultūrą, meną ir t. t., bet
jokiu būdu negalima taip lengvai
suprasti ir išsiaiškinti suameriko-
nėjimas kitataučių Amerikoe, ka-
dangi čia tokios amerikų tautos
visai nėra. Pavyzdžiui, sakysime,
gyvenas ilgą laiką rusus Vokiet-
oje, jis ten bebūdams pamęsta
vokiečių tautą, jos būdą, kalbą,
kultūrą, meną, vokiečio sielą ir
protą, na ir įsimyli i tai visa, sa-
kosi esąs vokiečys, jo vaikai ska-
tosi vokiečiai. Bet visai kitokis
padėjimas yra nutautėjusių sve-
tintaučių Amerikoe. Mat papras-
tam, negalvojančiam žmogui A-
merikoe nutautėti nuo savo gim-
tos tautos yra galima, nors ir tai
tik paviršutiniui imant, bet kur
jis turi dėtis nutautėjęs. Kokios
jis tada tautos žmogumi turi save
skaityti. Amerikonu? Bet kad ši-
tokios tautos visai nėra ir ameri-
konais vadinama ne kaipio kokios
nors tautos žmonės, kurie gyvena
Amerikoe. Reikia, žodis ameri-
konas, tik pažymi kad tasai žmo-
gas gyvena Amerikoe, bet kokios
pradeda, bet kur tau su monkešijis yra tautos, kilmės, visai nepa-

sako ir tadel kiekvienas Amerikos
gyventojas, jei jis yra susipratęs
žmogus, suprantas žmogų kaipio as-
mei, kurį negali nežinoti savo
kilmės, turi prikergti prie ameri-
kono vokiečių, prancūzų, žydų, lie-
tuvų ar kitų panašių tautinių var-
dų, tai tada jis liekasi suprantas.
Pamiršti savo tautinį kilmą, žino-
ma, negalima. Kaip negalima pa-
miršti savo pavardės, kurią galima
išskraipyti, galima pakeisti. Bet
visai be pavarės likti žmogus, iki
jis yra prafingų žmogumi, negali.
Mūsų lietuvių čia augusio jauni-
mo žymai dalis priguli prie lietuvių
kriščiūniskų vietinių draugijų ir
organizacijų. Bet apgailestauja-
mas dalykas, kad jaunimas greit
pradeda pamiršti savo lietuvišką
kalbą. Bet nežinia keno kaltę bū-
ty: ar to jaunimo ar tėvų, o gal
už tai būtų nekalti tėvai nei jų vai-
kai. Bet abiejai imant vis yra kal-
tė. Reikėtų jaunimas daugiau la-
vint savo lietuviškos kalbos. To-
giu klesti mūmųse lietuviška kalba.
Kuomi mes gimėm tuo ir mirkim!
Jonas A. Tulauškas.

W. FITCHBURG, MASS.

Milišniškas koncertas.

Rengia S. L. R. K. A. 182 kuo-
pa 3 vasario Unity Hall, 161 Ash-
burnham St. ant kurio dalyvau-
smergačių choras iš Worcester.
Pradžią 2 val. po pietų. Be to bus
ir balsus: skanių valgių, saldžių
gerimų, šaltos košės bus iki valai.
Kviečiame visus kaip jaunus taip
ir senus iš miesto ir apylinkių, nes
Fitchburg tokio programo dar nė-
buvo būvę. Žanga: suaugusiems 50
centų, vaikams 25 centai.

Komitetas.

CLEVELAND, OHIO.

(Satyra)

Klausykite visi "Darbininko"
skaitytojai! Aš jums papasako-
siu pasaką apie vieną merginą va-
du "Santalką" ir apie jos dukterį
"Dirvą". Nemanykite gerbiame-
ji kad čia yra koks prasimany-
mas. Čia yra tikra teisybė, nes tas
atsitiko Cleveland'e, Ohio 1915 me-
tais 6-tą d. gruodžio.

Na, klausykite. "Santalka"
tai buvo vieno žmogelio angintinė,
kuris buvo geras katalikas. Kas
man galvoj kuom jis kada buvo,
bet tuom kart kada "Santalka"
gimė, iš buvo katalikas ir savo au-
gintinę "Santalką" augino katali-
kiškoje dvasioje. Nors tas žmo-
gis buvo neturtingas, bet "Santalka"
buvo švariai apsidrėžius ir la-
bai padori mergina. Mes, visi ka-
talikai gyvenanti Cleveland'e ir a-
pylinkė, džiangėms jos padoru-
m ir nešėme savo dolerius ir da-
vėm del "Santalkos" užlaikymo,
kad tik ji mus savo malonia iška-
bi ir dainelėmis palinksiminti.
Taip ir leidom dienas laimingai.
Bet neilgai taip buvo. Laisvama-
niai tautininkai pamatė, kad kata-
likams gerai viskas klostas, suma-
nė padaryti klastą, pradėjo pir-
ti "Santalkai" vieną bedievį ban-
kierių-smuklininką A. B. Szewicz
būk tai jis norįs su ja apsisvėti.
Nors "Santalka" nemylėjo jai
persamo bedievio ir atsiskė už jo
jėkėti, bet jis pragai pusitaiskus
per groltę priverstė "Santalką"
peržengti mergystės dorą, ir už
kiek laiko pasijuto esanti nesėd-
Clevelando lietuvių pamatė kad
jau "Santalka" nežūligi pagim-
dys. Katalikai nuliūdo ir biau-
josi tautininkų tokių pasielgimu.
O tautininkai pradėjo šokti tripti-
lyg kipšai dūšių pagavę. Už kiek
laiko "Santalka" pagimdė dukte-
tę. Bet pati su tuom užbaigė savo
gyvastį. Tautininkai pagriebė kit-
dilių su išgesčia nubėgo pas ban-
kierių-smuklininką ir sako: Pri-
teliau, patark, duok roda kas da-
ryti su tuom kidiuku ir kaip pa-
slėpti jį nuo katalikų, nes jos mo-
tina per tavo priežastį ėjo iš šio
pasaulio, bet kas daryti su tuom
kidiuku. Bankierius-smuklininkas
sako jos slėpti nuo katalikų ne-
vėlia, nes netokis dailtas kad žmo-

gū užaugimui pasauliui. Sako as
iškelsiu krikščynas ant kurių už-
prašysime ir katalikus. O tada
bendrą susitarę sursime bėdą
kaip šį kidiuką sugauti ir t. t. Kaip
tard, taip ir padarė. B. — smuk-
lininkas išėjo krikščynas ant ku-
rių atėjo kelti ir katalikai kurie vi-
sai nedrįsiai svečiavosi, kadangi
bedieviai tautininkai buvo užėmę
visą vėldiją toje iškilmtėje. B.
smuklininkas vienas lygiai vaikišo.
Kada jau buvo gerai įsikaušę,
smuklininkas pakrapino su degti-
ne kidiuką ir sako, jos vadas bus
"Dirva". Toliaus B., smuklinin-
kas sako: Šitos mergaitės "Dir-
vos" pusė priklauso katalikams ir
pusė bedieviams — tautininkams,
dėlio kad jos motina buvo katali-
kė o jos tėvas laisvamaniis-tauti-
ninkas. Dabar tik reikia susitari-
ti ir ją bendrai auginti. Sako mes
visi turime kiekvienas jai — "Dir-
vai" pakeipti po "pajį", kuris ka-
vros \$10.00 ir jį tokiu būdu au-
ginti, o kuomet pradės kalbėti ir
dainuoti, tai kas norės išgirsti jos
kalbą ir dainas, tas turės užmokė-
ti po du dolerius įžangos ir tokiu
būdu "Dirva" palaikys savo gy-
vastį. Toliaus bankierius-smukli-
ninkas sako, pasamysime jai
("Dirvai") katalikų mokytoją-re-
daktorių tegul sau ją mokinia.
Katalikai iškliko tokiu sutari-
mui ir paliko "Dirvą" b-smukli-
ninkui del auginimo po jo priežiū-
ra. Bet ir čia b-smuklininkas su-
galvojo prigauti katalikus. Ne po
ilgam laikui pasamdė katalikų mo-
kytoją Igną Š. ir jam už pagelbi-
kytoją Oną Ž. Abu buvo geri ka-
talikai ir pavyzdžiai vyčiai iš Vy-
čio organizacijos 25-tos kuopos.
Darbas ėjo gerai. "Dirva" pra-
dėjo kalbėti ir dainuoti ir ėjo pė-
domis savo mokytojų. Katalikai
džiangėsi o laisvamaniis-tautin-
kai negalėjo išlaikyti piktumo.
Čia b-smuklininkas ima ir atstato
"Dirvos" mokytojus katalikus, o
jį vietą priima už mokytojų Jo-
kubyną kokią tai laisvamani.
Šio žmogelio pasidarbavimu "Dir-
va" dar jaunutė būdama pradėjo
po bažnyčių-bokštus karstyti, pro
jį pracinatims liežuvi, net ir
pasturgalį rodyti. Katalikams
toks "Dirvos" pasielgimas nepa-
tik, jie pradėjo. "Dirvai" savo
dolerių jau nebeduoti. "Dirva"
šmu laiku pagavo vidurių ligą ir
vargšė kaip gulė i lovą, tai vos
antram mėnesy žmonėms pasirodė.
Čia b-smuklininkas pabugo ir Jo-
kubynai išrašė vilko bilietę ir su-
sėukė tuojau "pajų" kepikų sei-
ma. Sako, vyrai kas dabar dary-
ti su "Dirva," kaip ji išgelbėti
nuo mirties. Katalikai pajininkai
sako paimk katalikų redaktorių
(mokytoją) o viskas bus gerai.
Bet laisvamaniis pradėjo visa ger-
kle rekti: nemorim jo, nemorim.
Bankierius-smuklininkas sako: as
"bosas", as vienas už jus daugiau
turiu pinigų negu jus visus sudė-
jus i krūvą ir as darysiu kaip as
noriu. Katalikai pajininkai sako
kad iš to nieko gero nebus. Mato,
nusiisukit sau sprandą ir su savo
"Dirva," mes einam namon. Ir
išėjo viską palikę laisvamaniams.
"Dirva" ir savo iškeptus pajus.
Laisvamaniis-tautininkai neilgai
trukus pasivadino Geminą "Dir-
vai" mokinti. Bet tas del kokų
tai priežasčių i trumpą laiką ap-
leido Clevelandą. Po jo užėmė
vietą "Dirvos" mokytojo mažas
Kaziukas. Šio vaikėzo "Dirva"
visai nenorį klausyti, pradėjo lu-
pinėt nuo bonkų apgarsinim užra-
šus, draskyti bažnyčių paveikslus,
šmeičti katalikus ir t. t. Dabar
vargšė taip suliesėjo, kad vos ko-
jus velka. Žinotai sako, kad yra
džiūvą gavus. Bankierius-smukli-
ninkas vis krausto ję nuo vienos

vietos i kitą, sako gal nuo tyro oro
bus geriaus, bet nieko negelbsti.
Aną dieną einu pro kalį. Klausau
kas taip garsiai kalba. Nągi užei-
mu i vidų kad bankierius-smukli-
ninkas stovi ant alaus bačkos ir sa-
ko laisvamaniams. gaudingą pa-
mokslą apie "Dirvos" gyvenimą,
o šie stovi be kepurų ir braukia
bašaras su rankove. Atsisuku i ki-
tą pusę. Žiūriu kad "Dirva" gu-
li ir vis rėkia kad ją gumbas pia-
ua. Viens iš laisvamanių suau-
ko: Vyrai, darykime kokią rodę
Sako; Jonai, tu už mus razumne-
sis, tu būvai nezaalėžniukų kuni-
gini už klapiukų, gal tu gerian ži-
nai kas jai yra. Jonas savo didė-
lę nosį pakreipė ir sako. Vyrai,
broliai — laisvamaniis, as dirbu
krautuvę pas The Mathew Smith.
Mes ten turime druskos nuo sil-
kių, as bėgu ir atnešiu ir pridėsiu
"Dirvutei", prie gumbos, gal gi ir
palengvės.

Nežinau kaip ten toliaus būvo,
tik už kelių dienų mačiau "Dir-
vą" gatvėmis vaikščiojant ir ji la-
bai prastai atrodė. Turbūt jai vi-
dar gumbas kankina. Tai tokia
yra mano pasaka. Dabar žinote
iš kur atsirado "Dirva," kas jos
tėvas ir motina.

J. Knablys.

MONTELELO, MASS.

LDKS. 2 kuopa, turdama ne-
paprasto gabumo ir pasisventimo
narius Jeskelavičių ir Kamandū-
lį auga kaip ant mielių. Pereitą
savaitę pasidarbavimu viršminėtų
vyrų prisirašė prie kuopos sekan-
ti: Alfonsas Bagdonas, Juozapas
Gureckis, Jonas Matukas, Liudvi-
kas Jundzila, Dominikas Marcin-
kevičius, Stanislovas Balčiūnas,
Marė Tamkintė, Kaz. Matkaitis,
Mykol. Bernatavičius, Emilė Gei-
damavičienė, Adomas Česnauskas,
Ona Ušdevinis, Ant. Antskėtnis,
Juoz. Rutkauskas, Jonas Praka-
pas, Rožė Radzevičiūtė, Alfonsas
Mankevičius ir Juoz. Valaitis. Pe-
reitą mėn. prisirašė Marcelis Mi-
liauskienė, Vytautas Kašėta ir A.
Zalatorienė.

Garbė 2 kuopai turint toki skait-
lingą būrelį ir tokius darbščius
veikėjus. Reikėtų kad kiekviena
kuopa tai padarytų. Pernai Det-
roitiečiai buvo už akių montellie-
čiams užbėgę, bet vargšai nedalai-
kė. O gal jie slapiai ka veikia?

Korespondentas.

PRANESIMAS FEDERACIJOS SKYRIAMS.

A. L. R. K. Federacijos N. A. ap-
skritis turėjo suvažiavimą sausio
20 d. š. m., Cambridge, Mass.
Šiame suvažiavime apvarsčius
Lietuvos padėtį, o ypač Vilniaus
klausiama, nutarė rengt vasario 16
d. iškilmingus apvalikšiojimus ir
rengt prakalbas kiek galint. Teip-
gi rinkt aukas dēli vilniškų, y-
pač Vilniaus našlaičiųams, kurie
šiandiena kenčia alkį ir šaltį, ku-
riem nėra pastogės nei jokios
prieglaudos, kurinos nedori palio-
kai išvarė iš mokyklų ir nori iš-
traukt mūsų tėvynės kalbą iš mū-
sų mažučių. Gerbiameieji, negalė-
dami suteikti kitokios pagalbos
mies aniem suteikt, negalim paro-
dyt kumšio paliokui. Taigi čia-
nai būdami Amerikoj rengkim 16
d. vasario Nepriklausomybės die-
nį ir rinkim aukas kiek galėdami.
Dėkim kas kiek išgalim ir duokim
pagalbą mūsų alkanėm brolim ir
sesutėm, o ypač vargė esantiem po
paliokais beširdžiais, kurie turi
mūsų sostinę Vilnių ir vargina mū-
sų brolius, Dar kartu, stokit įsi-
i vilybę ir rengkimės kas kiek
galėdami prie 16-tos vasario die-
nos.

Apek. Rašt. M. M. Kamandulis

VIETINIS ZINIOS

MISIJO PASIBAIGE.

Išties pereitą savaitę lietuvių
šv. Petro bažnyčioj ėjo šv. mi-
sijos, laikytos gerb. marijonų
— kun. Dr. Česadzio ir kun. An-
driulio. Ypatinga, kad su mi-
sijų pradžia užpuolė smarkus
speigas. Tėčiau žmonės to ne-
atėjo rytais ir vakarais žmo-
nių rinkost gausiai. Pereitą
nedėlios vakarą tiek atėjo, kad
visi nesutūlpo.

Dabar, gerb. pamokslininkai
išvažiovo misijų laikyti Monte-
llo lietuviams.

NEPAPRASTAS SUVAZIAVIMAS.

L. Vyčių Naujos Anglijos
Apskritis šaukia nepaprastą
suvažiavimą Vasario (Feb.) 3
d. 1924 m. L. Vyčių 17-tos kuo-
pų kambarynuose, 492 E. Se-
venth St., So. Boston, Mass.
Prasidės 1-mą valandą po pie-
tų. Tad-gi gerbiama-sios kuo-
pų valdybos ir veikėjai malonė-
kit pribūti paskirtu laiku. Šis
susirinkimas šaukiamas kas-
link gegužinės (pikniko Liepos
(July) 4 d., 1924.

Tad-gi kviečiu suvažiuoti
skaitlingai, nes labai yra svar-
bus dalykas ir žinot gana gerai
kyd ne vieno darbas, o darbo
yra gana daug.

N. A. Apskričio Pirm.

V. T. Savickas.

"ŽIURKSTŲ BALIUS"

Subatoj, vasario 16 d. Lietu-
vos Dukterų po globa Mot.
Svč. Draugija rengia žiurkstų
balių 492 Seventh St. svetainė-
je. Tai yra nepaprastas daly-
kas ant kurio niekas dar nėra
buvęs. Taigi visi dabar įsank-
to pradėkit siūti žiurkstus, nes
už gražiausį žiurkštą bus du-
dama puiki dovana. Taip-gi
prašome draugijų ant to vaka-
ro nieko nerengti ir visi i ba-
lių atsilankyti.

NEPAMIRSK, KAD "DARBININKAS" YRA KOPERATYVŲ ORGANIZACIJOS LAIKRAŠTIS.

REMK JI, SKAITYK JI.

CAMBRIDGE, MASS.

Aleksandras Potembergasas pri-
ima lietuviškus P. B. kuponus
kaipo pinigą su išlyga imant
tavorą iš jo krantvės. Užlai-
kau visokių vyriškų ir moteriš-
kų drabužių, ypatingai Kalė-
dom visokių daiktų del prezen-
tų.

Dabar pranešu gerbiameiems
lietuviams kad as laikan laik-
raštį "Darbininką" savo krau-
tuvėje ir kas ateis i krantuvę
pirkti, laikraštį gaus tik už 3
centus.

Aleksandras Potembergasas,

877 Cambridge Street.

PARSIDUODA

PARSIDUODA koncertina, taip ge-
ra kaip ir nauji mūšiko to-102 R.
perluota, Vokietijoj daryta. Galima pi-
glat papiikti. Jei pirkis nemokintis, tai
as išmokinsiu grauliti. Galima matyti
bile laiku pas PAUL LAPENAS, 99 F
Street, So. Boston, Mass.

PARSIDUODA 5 rutmų formatai.
Kam yra reikalinga, galima pirkti visą
arba dalį. Tuo pat metu galima ma-
tyti bile laiku ant 8-ųjų lubų pas P.
LAPENĄ, 99 F Street, So. Boston,
Mass.

PARSIDUODA

SO. BOSTON'E parsiduoda šėlių sel-
mynų medlinė namas po 3 ir 4 kambu-
rius. Rėndy neša \$100.00 mėnesy. Kū-
na \$520. Del platesnių informacijų
kreipkitės pas E. A. ZALOKAS, 305
W. B'way, So. Boston, Mass. Tel. S. B.
2340.

DAILŲ PAVEIKSLAI KURIUOS PADARO FOTOGRAFAS

JURGIS STUKAS

453 WEST BROADWAY, South Boston, Mass.

Padarom dailias paveikslas. Už-
laikys vėlesnius mėsus. Tel.
2340.

DR. A. J. GORMAN

(GUMBAUSKAS)

D A N T I S T A S

Tel. Brockton 5112—W.

(Kampus Broad Street)

705 Main St., Montello, Mass.

Tel. So. Boston 270

J. MACDONELL, M. D.

Gydomas sušalę ir išsivėję

Oriso VALANDOS:

Rytai 10-9 val. Po pietų 1-2 val.

Vakara 5-8 val.

500 Broadway, So. Boston.

Tel. So. Boston 429

LYTUVYS DANTISTAS

DR. M. V. CASPER

(KASPARAVIČIUS)

Laisniai perleis ofis po No.

425 BROADWAY, So. Boston, Mass.

Ofiso Valandos:

Muo 10 iki 12:30 ryte ir nuo 1-2

iki 6 ir nuo 8-90 iki 9 v. vak.

Visas uždaręs subatov vakarą

ir antradienį

16 Motų South Boston

DR. H. S. STONE

AKIU SPECIALISTAS

500A W. BROADWAY

VALANDOS: Nuo 9 r. iki 7 v. vak.

Tel. So. Boston 4000

DR. J. C. LANDZIUS

LIETUVIS GYLYTOJAS IR

CHIRURGAS.

506 BROADWAY,

SOUTH BOSTON, MASS.

(Kampus G. St. ir Broadway)